

Aan Ministerie van Binnenlandse Zaken
Mw. K.H. Ollongren, demissionair Minister
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum
29 maart 2021

Ons kenmerk
20210329.G4Wkb

Uw kenmerk
-

Onderwerp
Verantwoorde invoering Wkb

Bijlage(n)
Brief G4 aan cie. Eerste Kamer d.d. 11/01/2021

Geachte mevrouw Ollongren,

Wij maken ons sterk voor een verantwoorde invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. De randvoorwaarden hiervoor zijn helder in het gesloten bestuursakkoord tussen VNG en BZK opgenomen. Ook is een heldere impactanalyse Wkb door de VNG uitgevoerd. Wij verwachten dat partijen de afspraken uit het bestuursakkoord nakomen. Wij constateren echter dat tot op heden niet aan de randvoorwaarden wordt voldaan en toch druk wordt uitgeoefend op invoering per 1 januari 2022. Wij maken ons daar zorgen over. Die zorgen hebben wij bij brief van 11 januari jl. aan de commissie van de Eerste Kamer geuit. De bouwproductie mag niet in gevaar komen. Het stelsel moet bewezen uitvoerbaar en effectief zijn. De financiering van taken moet zijn geregeld.

De bouwproductie dreigt in gevaar te komen. Een belangrijk onderdeel van de randvoorwaarden om tot een verantwoorde invoering over te kunnen gaan ontbreekt, namelijk het opdoen van ervaringen en te leren werken met het stelsel. Een positieve evaluatie van voldoende proefprojecten, die zijn voltooid volgens de in 2021 aangeboden AMvB, kan nog niet worden aangeboden. Wij zien dat marktpartijen nauwelijks initiatief nemen om proefprojecten op te starten. Bijzonder, omdat verwacht mag worden dat marktpartijen zich ook goed willen voorbereiden en het nieuwe stelsel voor hen kansen zou moeten bieden. Het stelsel betekent immers een fundamentele wijziging met nieuwe rol en verantwoordelijkheidsstructuur. Betrokken partijen moeten hun organisatie hierop tijdig aanpassen. Als de wet in werking is getreden is er geen keuze, aanvragen moeten dan volgens de Wkb.

Vanwege het uitblijven van voldoende proefprojecten, in G4 verband zijn er slechts enkelen aangemeld maar nog niet gestart, blijven ook de benodigde ervaringen voor een beoordeling van het stelsel uit. Ook landelijk worden nog nauwelijks integrale proefprojecten, proefprojecten in de volledige keten van de Wkb, uitgevoerd. Benodigde ervaringen worden nog niet opgedaan. Conclusies over een verantwoorde invoering zijn nog niet te trekken. Van een inslijtend patroon van samenwerking in het stelsel tussen partijen is geen sprake. Een samenhangend overzicht van ervaringen met het nieuwe stelsel, waarbij bovendien zou moeten worden aangegeven hoe deze hebben geleid tot een eventuele bijstelling van

afspraken, is nog niet beschikbaar. Het is de vraag of enig resultaat mag worden gehecht aan de tot nu toe zeer beperkte aantallen ervaringen.

De ICT bij het Rijk en het bevoegd gezag is voor dit stelsel nog niet op orde. De inrichting sluit nog niet aan op de manier van werken in de keten. Hiermee kan, zoals het er nu naar uitziet, pas vanaf het derde kwartaal van 2021 worden geoefend. Zonder goede werking van ICT bij het Rijk en bij het bevoegd gezag, met een marktconforme werkwijze en inrichting, die voorziet in deelopleveringen en tussentijdse uitwisseling van documenten via een samenwerkingsruimte, kan het stelsel niet verantwoord worden ingevoerd.

Tot slot is duidelijkheid en zekerheid over de financiële dekking voor uitvoering van de Wkb taken voor gemeenten noodzakelijk. Het kritieke tijdpad met betrekking tot de P&C-cyclus bij gemeenten vereist uiterlijk 1 juni 2021 duidelijkheid en zekerheid. Een samenhangende rapportage over de tekorten die als gevolg van de Wkb bij gemeenten gaan ontstaan moet echter nog worden opgesteld. Het Rijk heeft nog niet voorzien in een regeling om niet gedekte kosten te compenseren. Voorgesteld wordt om, in afwachting van de samenhangende rapportage over de tekorten, zorg te dragen voor tijdige en tijdelijke financiële compensatie voor uitvoering van de Wkb taken.

Samenvattend hebben wij zorgen over de invoering van de Wkb. De afspraken in het bestuursakkoord zijn gericht op een verantwoorde invoering en moeten worden nagekomen. Vóór inwerkingtreding zal voldoende vertrouwen dienen te bestaan dat invoering van het stelsel leidt tot betere bouwqualiteit tegen aanvaardbare kosten. Het stelsel moet op uitvoerbaarheid en effectiviteit zijn beproefd. Wij verwachten ook dat het Rijk ervoor zorgt dat de ICT tijdig op orde is en dat de financiële compensatie tijdig wordt geregeld en bekend wordt gemaakt.

Wij moeten gezamenlijk het gesprek aangaan om te zoeken naar een oplossing voor een zorgvuldige invoering van dit nieuwe stelsel per 1 januari 2022. Het zou een volstrekt verkeerd signaal zijn om door te gaan zonder oog te hebben voor de uitdaging die u bij ons legt. Bij het ontbreken van gunstige voorwaarden is een succesvolle invoering per 1 januari 2022 niet haalbaar.

Met vriendelijke groet,

Gemeente Den Haag,
Martijn Balster, wethouder Wonen, Wijken en Welzijn

Gemeente Rotterdam, Bas Kurvers, wethouder Bouwen, Wonen, Energietransitie en Gebouwde Omgeving

Gemeente Amsterdam,
Marieke van Doorninck, wethouder Duurzaamheid en Circulaire Economie, Ruimtelijke Ordening, Grondzaken, Energietransitie

Gemeente Utrecht,
Klaas Verschuure, wethouder, Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken

cc. Commissie Eerste Kamer